भीष्मस्य पतने हृष्टानुपगम्य महाबलः । उवाच माधवः काले धर्म्मपुत्रं युधिष्ठिरं । ५७५
दिष्ट्या जयसि कौरव्य दिष्ट्या भीष्मो निपातितः । अवध्यो मानुषैरेव सत्यसन्धो महारथः ।
अथ वा दैवतैः सार्द्धं सर्व्वशस्त्रस्य पारगः । त्वां तु चक्षुर्हणं प्राप्य दग्धो घोरेण चक्षुषा ।
एवमुक्तो धर्म्मराजः प्रत्युवाच जनार्द्दनं । तव प्रसादाद्विजयः क्रोधात्तव पराजयः ।
त्वं हि नः शरणं कृष्ण भक्तानामभयङ्करः । अनाश्चर्य्यो जयस्तेषां येषां त्वमसि केशव ।
रक्षिता समरे नित्यं नित्यञ्चापि हिते रतः । सर्व्वथा त्वां समासाद्य नाश्चर्य्यमिति मे मतिः । ५७६०
एवमुक्तः प्रत्युवाच स्मयमानो जनार्द्दनः । तवैवैतद्युक्तरूपं वचनं पार्थिवोत्तम ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि भीष्मोपधानदाने द्वाविंशत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १२२ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ व्युत्थायान्तु महाराज शर्व्वर्य्यां सर्व्वपार्थिवाः । पाण्डवा धार्त्तराष्ट्राश्च उपातिष्ठन् पितामहं ।
तं वीरशयने वीरं शयानं कुरुसत्तमं । अभिवाद्योपतस्थुर्वै क्षत्रियाः क्षत्रियर्षभं ।
कन्याश्चन्दनचूर्णैश्च लाजैर्माल्यैश्च सर्व्वशः । अवाकिरन् शान्तनवं तत्र गत्वा सहस्रशः ।
स्त्रियो वृद्धास्तथा बालाः प्रेक्षकाश्च पृथग्जनाः । समभ्ययुः शान्तनवं भूतानीव तमोनुदं । ५७६५
तूर्य्याणि गणिका वारास्तथैव नटनर्त्तकाः । शिल्पिनश्च तथा जग्मुः कुरुवृद्धं पितामहं ।
उपारम्य च युद्धेभ्यः सन्नाहान् विप्रमुच्य ते । आयुधानि च निःक्षिप्य सहिताः कुरुपाण्डवाः ।
अन्वासन्त दुराधर्षं देवव्रतमरिन्दमं । अन्योऽन्यं प्रीतिमन्तस्ते यथापूर्व्वं यथावयः ।
सा पार्थिवशताकीर्णा समितिर्भीष्मशोभिता । शुशुभे भारती दीप्ता दिवीवादित्यमण्डलं ।
विबभौ च नृपाणां सा गङ्गासुतमुपासतां । देवानामिव देवेशं पितामहमुपासतां । ५७७०
भीष्मस्तु वेदनां धैर्य्यान्निगृह्य भरतर्षभ । अभितप्तः शरैश्चैव निश्वसन्नुरगो यथा ।
शराभितप्तकायोऽपि शस्त्रसन्तापमूर्च्छितः । पानीयमिति संप्रेक्ष्य राज्ञस्तान् प्रत्यभाषत ।
ततस्ते क्षत्रिया राजन् समाजह्रुः समन्ततः । भक्ष्यानुच्चावचान् राजन् वारिकुम्भांश्च शीतलान् ।
उपानीतन्तु पानीयं दृष्ट्वा शान्तनवोऽब्रवीत् । नाद्य तात मया शक्या भोगाः केचन मानुषाः ।
अपक्रान्तो मनुष्येभ्यः शरशय्यागतोऽस्म्यहं । प्रतीक्षमाणस्तिष्ठामि निवृत्तिं शशिसूर्य्ययोः । ५७७५
एवमुक्त्वा शान्तनवो निन्दन् वाक्येन पार्थिवान् । अर्ज्जुनं द्रष्टुमिच्छामीत्यभ्यभाषत भारत ।
अथोपेत्य महाबाहुरभिवाद्य पितामहं । अतिष्ठत् प्राञ्जलिः प्रह्वः किं करोमीति चाब्रवीत् ।
तं दृष्ट्वा पाण्डवं राजन्नभिवाद्यागतः स्थितं । अभ्यभाषत धर्म्मात्मा भीष्मः प्रीतो धनञ्जयं ।
दह्यतीव शरीरं मे संवृतस्य तवेषुभिः । मर्म्माणि परिदूयन्ते मुखञ्च परिशुष्यति ।
वेदनार्त्तशरीरस्य प्रयच्छापो ममार्ज्जुन । त्वं हि शक्तो महेष्वास दातुमापो यथाविधि । ५७८०
अर्ज्जुनस्तु तथेत्युक्त्वा रथमारुह्य वीर्य्यवान् । अधिज्यं बलवत् कृत्वा गाण्डीवं व्याक्षिपद्धनुः ।
तस्य ज्यातलनिर्घोषं विस्फूर्ज्जितमिवाशनेः । विवेशुः सर्व्वसैन्यानि सर्व्वे श्रुत्वा च पार्थिवाः ।
ततः प्रदक्षिणीकृत्य रथेन रथिनां वरः । शयानं भरतश्रेष्ठं सर्व्वशस्त्रभृतां वरं ।